

Mødereferat fra Handicaprådets og Udvalg for Velfærd og Arbejdsmarkeds møde

Tirsdag den 03. december 2024, kl. 12:30.

Hvor: I kommunens kontor i byrådssal

Deltagere ved mødet:

Repræsentanter fra Handicaprådet

Nina Møller, medlem

Mathias Knude Brusgaard, medlem

Inge Olsvig Brandt, medlem

Riikki Grønvold, fagchef for skoler og MISI

Afbud:

Karin P. Thorsen, formand

Pia Kielsen, medlem

Lisa Nielsen, medlem

Susanne Frandsen, medlem

Vivi Anne Christiansen, suppleant

Udvalg for Velfærd og Arbejdsmarked

Inge Olsvig Brandt, formand

Lone Rosengreen Pedersen, næstformand

Poul Petersen, medlem

Dorthe-Marie Mogensen-Fontain, medlem

Afbud:

Mala-Høy-Kúko, medlem

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked

Ejner Grønvold, Direktør for Velfærd og Arbejdsmarked

Mathias Knude Brusgaard, fagchef for handicap og Socialpsykiatri

Naja Anelouise Heilmann, sekretær

Referat

1. Velkomst

Formanden for Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked bød velkommen til deltagerne ved det årlige møde mellem Handicaprådet i Kommuneqarfik Sermersooq og Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked.

Alle deltagere præsenterede sig selv. Derefter gav formanden for Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked ordet til Handicaprådet, som fremlagde dagsordenen.

2. Gennemgang af Handicaprådets statusrapport

Statusrapporten fra Handicaprådet blev fremlagt af Mathias Knude Brusgaard, som samtidig uddybede de forskellige temaer i rapporten. Rapporten er vedlagt som et bilag.

Bilag

1. Statusrapport af Handicaprådets arbejde 2024

Uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder

Det blev forklaret af Handicaprådet, at rådet på tværs af alle drøftede temaer har haft et fokus på, at både unge, der forlader folkeskolen, og voksne, der har været ude af folkeskolen, ofte står uden uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, der er tilrettet til dem.

Når der ikke findes et tilbud, der giver mulighed for at udvikle sig og føle sig som en del af fællesskabet, hvor man føler, at man kan bidrage med noget værdifuldt, risikerer man at føle sig unyttig, isoleret eller uden retning i livet og stå udenfor samfundet, hvilket kun forværrer situationen. Især borgere med funktionsnedsættelser er i risiko for at blive overset og stå uden relevante tilbud, som kan hjælpe dem med at få en meningsfuld hverdag og en følelse af tilhørsforhold.

Rådet anbefaler, at kommunen styrker beskæftigelsesindsatsen ved at etablere beskæftigelsestilbud, der er tilpasset denne borgergruppe.

Desuden anbefaler rådet, at der udvikles kompetenceudviklingstilbud til unge med funktionsnedsættelser, som afslutter folkeskolen. På den måde kan man gribe dem og hjælpe dem videre på en meningsfuld vej.

Rammebeskrivelse for ny heldagsskole

Det blev oplyst af Handicaprådet, at rådet har været optaget af behovet for, at borgere med autismespektrumforstyrrelser får målrettet og specifik hjælp. Dette behov blev inkluderet i rammebeskrivelsen for den nye heldagsskole.

Praktikforløb

Rådet har drøftet vigtigheden af at skabe bedre muligheder for børn og unge med funktionsnedsættelser for at deltage i praktikforløb og dermed bygge bro til arbejdsmarkedet. Rådet bemærkede, at det ofte er svært for denne gruppe at få adgang til beskæftigelse, hvilket kan føre til, at de i længere perioder risikerer isolation og udelukkelse fra arbejdsmarkedet.

Svar fra udvalgsmedlem Poul Petersen

Poul Petersen takkede for de fremlagte punkter og glædede sig over, at tiltaget om heldagsskolen er blevet godt modtaget. Han understregede vigtigheden af en efterfølgende proces, hvor der fokuseres på at etablere heldagsskolen med fokus på dem, der har særlige behov. Han pointerede, at det er afgørende at sikre efterfølgende muligheder, som kan hjælpe med at inkludere personer med særlige behov i en form for beskæftigelse, så den størst mulige succesrate for alle kan opnås. Han udtrykte sin overbevisning om, at rådet vil blive hørt i processen, og fremhævede vigtigheden af at inkludere unge med særlige behov i samfundet, så de føler sig værdsat og kan bidrage.

Støttepersoner på 0-18 års området

Handicaprådet orienterede om, at rådet har fokuseret på udfordringer med støttepersoner for børn og unge i 0-18-års alderen. Som en del af arbejdet har rådet modtaget et oplæg fra afdelingen for Børn og Familie, der præsenterede deres perspektiver og løsninger. Helt grundlæggende ser handicaprådet en udfordring i, at der er mangel på støttepersoner. Desuden orienterede rådet også om, at det hænger sammen med det sidste tema, som handler om mangel på arbejdskraft. Rådet ser, at der mangler arbejdskraft på handicapområdet, og rådet anbefaler, at man tænker nyt, blandt andet ved at kigge på og arbejde med rekruttering af kvalificeret arbejdskraft fra andre lande. Rådet vurderer, at det er nødvendigt at tænke i denne retning, særligt når man står med udfordringer, hvor man mangler en del af den samlede arbejdskraft inden for støtteindsatser på 0-18-års området.

Svar fra udvalgsformanden

Udvalgsformanden svarede, at der er et politisk fokus på manglen på arbejdskraft, som er et tilbagevendende problem, ikke kun inden for støttepersonområdet, men også generelt i landet. Hun nævnte, at udvalget har undersøgt, hvor mange unge der ikke er i gang med en uddannelse, og hvor mange, der snart går på pension. For nylig var udvalget på rejse for at lære af, hvordan Færøerne håndterer arbejdskraftmangel. Desuden fremhævede hun positive erfaringer med udefrakommende arbejdskraft i specifikke opgaver, som for eksempel på alderdomshjem. Dette kræver dog en strategisk tilgang for at sikre, at den udefrakommende arbejdskraft bliver placeret og anvendt bedst muligt. Hun understregede behovet for handling og en mere aktiv tilgang, herunder at overveje en temadag til at finde løsninger. Hun udtrykte også glæde over, at rådet har bragt emnet op, og understregede, at rådet spiller en vigtig rolle i at belyse udfordringerne og pege på mulige løsninger.

Svar fra udvalgsmedlem Poul Petersen

Poul Petersen bemærkede, at de behov, som handicaprådet har påpeget, ikke er tilstrækkeligt anerkendt. Han understregede, at der er tale om et væsentligt og presserende behov, som kræver konkrete handlinger.

Han nævnte, at politikernes rolle også er at tage debatten offentligt og overveje muligheden for at tilkalde arbejdskraft udefra. Selvom lokal arbejdskraft og uddannet personale er foretrukket, er det nuværende behov svært at imødekomme, og der forventes ikke betydelige forbedringer på kort sigt.

Erfaringer fra lande som Island, Færøerne og Danmark kan være nyttige. Han påpegede, at det er vigtigt at have klarhed over, hvilken type arbejdskraft der er behov for, og hvordan den bedst kan bidrage til at løse udfordringerne. Situationen kræver overvejelser om konkrete tiltag for at sikre, at de aktuelle behov bliver opfyldt.

En opgave til Handicaprådet

Rådet takkede og meddelte, at de vil tage emnet op og arbejde på at blive mere konkret i sine anbefalinger. Rådet består af repræsentanter fra mange forskellige foreninger med et stort bagland, som forventes, at kunne aktiveres for at levere relevante forslag til udvalget.

Det blev understreget, at rådet repræsenterer forskellige former for funktionsnedsættelser, pårørende og lignende, og derfor tager rådet det til sig, at udvalget viser interesse, og vil arbejde videre med emnet.

Bedre borgerforløb

Handicaprådet orienterede om det sidste punkt, "Bedre borgerforløb". Dette punkt omhandler rådets drøftelser om, hvordan borgere kan blive bedre informeret om deres rettigheder og den hjælp, de har mulighed for at få. Medlemmerne af rådet bidrog til dialogen og fremhævede, at der er behov for mere oplysning. Dette kunne eksempelvis dreje sig om, hvor man kan finde denne form for hjælp, eller hvordan man navigerer på tværs af forvaltningen.

Rådet har desuden gentagne gange drøftet det såkaldte "One Door-princip". Det vurderes, at en informationskampagne kan være en vigtig anbefaling, der bør arbejdes videre med.

Et typisk eksempel, som rådet har fremhævet, er forældre, der får et barn med funktionsnedsættelser. Adgangen til systemet opleves ofte som den største udfordring.

Foreningerne forklarer, at det primære problem er, at mange ikke ved, hvilken hjælp der findes, eller hvordan de kan få adgang til den.

Svar fra udvalgsformanden

Udvalgsformanden oplyste, at hun mener, at når man politisk beslutter sig for at implementere et "One Door-princip", vil de eksisterende udfordringer naturligt blive mere synlige. Hun påpegede, at synliggørelsen af udfordringer gør det muligt at målrette indsatsen og arbejde hen imod konkrete løsninger.

Hun understregede, at hun er enig med rådet i, at borgerne skal have langt bedre adgang til information, end de har i dag. Dette er et område, der forventes at blive forbedret fremadrettet. Afslutningsvis fremhævede udvalgsformanden, at rådets arbejde er yderst værdifuldt, da det bidrager med vigtig viden og perspektiver. Hun takkede rådet for deres indsats og deres drøftelser af væsentlige emner.

Bilag 1 - Statusrapport af Handicaprådets arbejde 2024

Handicaprådet har i 2024 haft dialoger om temaerne uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, støttepersoner på 0-18 års området samt ønsket om bedre borgerforløb og mangel på arbejdskraft på handicapområdet.

I løbet af 2024 har Handicaprådet afgivet høringer på blandt andet udkast til revidering af Inatsisartutlov om støtte til personer med handicap samt en høring vedrørende rammebeskrivelse for en ny heldagsskole.

Uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder

Temaet er tilbagevendende for rådet, der fortsat ser, at det er problematisk, at der i høj grad mangler uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. Rådet har været optaget af, at børn med funktionsnedsættelser, der går ud af folkeskolen, står uden muligheder.

Rådet anbefaler, at kommunen styrker indsatser på beskæftigelsesfronten, og at der etableres kompetenceudviklingstilbud til unge med funktionsnedsættelse, der går ud af folkeskolen.

Handicaprådet roste tiltaget ved høring af rammebeskrivelse for ny heldagsskole, og ser positivt på, at der arbejdes på at åbne skolematrikler for blandt andet børn med autismespektrum forstyrrelser.

Rådet har ligeledes påpeget, at der bør styrkes praktikforløb i virksomheder for børn og unge med funktionsnedsættelser, så vejen ind på arbejdsmarkedet bliver lettere.

Støttepersoner på 0-18 års området

Handicaprådet ser en udfordring i, at der både er en mangel på støttepersoner, hvorfor der er børn, der ikke får den nødvendige støtte. Ligeledes ser rådet, at der bør være et kompetenceløft ved de støttepersoner der er. Handicaprådet har løbende gjort opmærksom på, at det er en udfordring, at lønnen ikke er bedre for støttepersoner.

Rådet blev orienteret om, at der på nuværende tidspunkt er 37 ubesatte støttepersonsstillinger ud af 90 stillinger i alt.

Rådet anbefaler, at der igangsættes forbedringer på støttepersoner på 0-18 års området, således at der bliver mere attraktive arbejdsforhold, hvilket kan styrke rekrutteringen.

Bedre borgerforløb

En af de gennemgående pointer i Handicaprådets drøftelser er ligeledes, at der ofte er borgere, der ikke får den fornødne hjælp, fordi de ikke ved, hvad de har ret til, og/eller at de ikke ved, hvor de kan få adgang til hjælpen.

Mangel på arbejdskraft

Rådet har drøftet, at der er mangel på arbejdskraft på handicapområdet, og anbefaler, at der tænkes nyt på området, således at man for eksempel rekrutterer fra andre lande.